

ANALÝZA FREKVENCIE VÝSKYTU KVALITATIVNÝCH STUPŇOV HODNOTENIA OBRANNÝCH HERNÝCH ČINNOSTÍ FUTBALOVÝCH BRANKÁROV NA MS 2014 V BRAZÍLI

THE ANALYSIS THE FREQUENCY OF OCCURRENCE OF THE QUALITATIVE GRADING LEVELS OF DEFENSIVE PLAYING ACTIVITIES GOALKEEPERS AT WORLD CUP 2014 IN BRASIL IN SOCCER

O. Honz

Strojnícka fakulta STU, Ústav jazykov a športu

ABSTRACT

The author presents results of his research, which is dedicated to occurrence frequency of qualitative assessment degrees of goalkeepers' defensive playing activities during FIFA World Cup 2014 held in Brasil. The goal of the research is to identify, analyse and compare occurrence of qualitative assessment degrees of defensive football activities of goalkeepers playing for winning and losing teams. The results were inserted to the table for better view. A method of indirect observation and assessment was used. We evaluated quality of implementation defensive playing activities by using 5 grade scoring scale, the most effective result of qualitative grade 1 and the most ineffective actions of qualitative grade 5. The numbers were of absolute and relative values. We also used logical methods when interpreting. The goalkeepers of the winning teams, we found a higher frequency of excellent defensive game activities. The goalkeepers of the defeated teams, we found a higher frequency, but poor defensive game activities. In other qualitative point scale occurrence frequency it was very low, which is also evident, as it was the world's top goalkeepers.

Keywords: football; defensive playing activities of goalkeepers; player's assessment of playing activities; frequency; qualitative assessment degree

SÚHRN

Autor v príspevku prezentuje výsledky výskumu, ktorý rieši frekvenciu výskytu kvalitatívnych stupňov hodnotenia obranných herných činností futbalových brankárov na MS 2014 v Brazílii. Cieľom je zistiť a porovnať frekvenciu výskytu kvalitatívnych stupňov hodnotenia obranných herných činností futbalových brankárov víťazných a porazených družstiev. Získané výsledky sme zoradili do tabuliek. Použili sme metódu nepriameho pozorovania a posudzovania. Kvalitu realizácie obranných herných činností sme posudzovali pomocou 5 stupňovej hodnotiacej škály. Pod kvalitatívnym stupňom 1 sme rozumeli maximálne účinnú realizáciu hernej činnosti, pod chybnou realizáciou hernej činnosti kvalitatívny stupeň 5. Činnosti sme charakterizovali v absolútnych a relatívnych hodnotách. Na interpretáciu výsledkov výskumu sme použili postupy opierajúce sa o logické metódy, predovšetkým induktívno-deduktívnu metódu, analýzu a syntézu. U brankárov víťazných družstiev sme zistili vyššiu excelentnú frekvenciu obranných herných činností. U brankárov porazených družstiev vyššiu frekvenciu, ale zlých obranných herných činností. U ostatných kvalitatívnych stupňoch hodnotenia frekvenčný výskyt bol veľmi nízky, čo je aj samozrejmé, nakoľko išlo o top svetových brankárov.

Kľúčové slová: futbal; obranné herné činnosti brankárov; hodnotenie herných činností jednotlivca; frekvencia; kvalitatívne stupne hodnotenia

Úvod

Možnosti diagnostikovania aktuálnej hernej výkonnosti hráčov i celého družstva sú stále v centre pozornosti i v súčasnosti. Diagnostická a analytická činnosť trénera v systéme dlhodobého riadenia

tréningového procesu zohráva jednu z najdôležitejších úloh. Zamieriava sa predovšetkým na analýzu herného výkonu jednotlivca a herného výkonu družstva. Na základe získaných informácií môže tréner efektívne plánovať, riadiť a regulovať svoju činnosť, na viac získané informácie mu pomôžu vytvoriť si predstavu o vlastnom pôsobení na hráčov. Diagnostická činnosť vedie k poznaniu aktuálnej formy hráča, ale aj k porovnávaniu získaných údajov s predchádzajúcimi. Je zacielená nielen na hodnotenie hráča v zápase, ale aj v tréningovom procese. Moderný spôsob riadenia športovej prípravy je už nemysliteľný bez priebežného dodávania množstva rôznych informácií. Hodnotením herného výkonu sa venovali vo futbale Korček (1988), Kačáni (2000, 2005), Peráček (2003), Pakusza (2005), Tarkovič (2014) a iní. Objektívnosť jeho hodnotenia je stále aktuálnym problémom, ktorý vo futbale musíme riešiť. Brankárom sa venuje väčšia pozornosť až v ostatnom čase Peráček, Hrnčiarik & Kostolanský (2008), Peráček & Hrnčiarik (2010), Hrnčiarik (2012), Holienka (2015).

Cieľ

Cieľom výskumu bolo zistiť a porovnať frekvenciu výskytu kvalitatívnych stupňov hodnotenia obranných herných činností (OHČ) futbalových brankárov víťazných a porazených družstiev na MS 2014 v Brazílii.

Úlohy

Zistiť frekvenciu výskytu kvalitatívnych stupňov hodnotenia obranných herných činností futbalových brankárov v súbore.

Zistiť frekvenciu výskytu kvalitatívnych stupňov hodnotenia obranných herných činností futbalových brankárov víťazných družstiev.

Zistiť frekvenciu výskytu kvalitatívnych stupňov hodnotenia obranných herných činností futbalových brankárov porazených družstiev.

Porovnať frekvenciu výskytu kvalitatívnych stupňov hodnotenia obranných herných činností futbalových brankárov víťazných a porazených družstiev.

Metodika

Skúmaný súbor tvorilo 40 zápasov top reprezentačných družstiev, ktoré sa zúčastnili Majstrovstiev sveta 2014 v Brazílii a reprezentovali svoje krajiny. Sledovali sme najlepších brankárov sveta vo viacerých zápasoch. Napríklad: Neuer (Nemecko) – 6 zápasov, Julio Cezar (Brazília) – 4 zápasy, Romero (Argentína) – 4 zápasy, Cassillas (Španielsko) – 3 zápasy, Muslera (Uruguaj) – 3 zápasy, Lloriss (Francúzsko) – 3 zápasy) a ďalšie. Ďalej uvádzame prehľad niektorých vybraných zápasov a veku a antropometrických údajov sledovaných brankárov.

Argentína : Holandsko 1:0. Romero (29 rokov, 192 cm, 86 kg) : Cillessen (27 rokov, 188 cm, 82 kg)
 Columbia : Uruguaj 2:0 Ospina (27 rokov, 183 cm, 80 kg) : Muslera (29 rokov, 190 cm, 84 kg)
 Holandsko : Mexiko 2:1 Cillessen (27 rokov, 188 cm, 82 kg) : Ochoa (30 rokov, 185 cm, 81 kg)
 Uruguaj : Anglicko 2:1 Muslera (29 rokov, 190 cm, 84 kg) : Hart (29 rokov, 196 cm, 88 kg)
 Uruguaj : Taliansko 1:0 Muslera (29 rokov, 190 cm, 84 kg) : Buffon (38 rokov, 191 cm, 85 kg)
 Nemecko : USA 1:0 Neuer (30 rokov, 193 cm, 92 kg) : Howard (37 rokov, 191 cm, 86 kg)
 Nemecko : Alžírsko 2:1 Neuer (30 rokov, 193 cm, 92 kg) : M'Bolhi (30 rokov, 190 cm, 81 kg)
 Nemecko : Francúzsko 1:0 Neuer (30 rokov, 193 cm, 92 kg) : Lloris (29 rokov, 188 cm, 84 kg)
 Holandsko : Kostarika 1:0 Cillessen (27 rokov, 188 cm, 82 kg) : Navas (29 rokov, 184 cm, 79 kg)
 Kostarika : Taliansko 1:0 Navas (29 rokov, 184 cm, 79 kg) : Buffon (38 rokov, 191 cm, 85 kg)
 Francúzsko : Švajčiarsko 5:2 Lloris (29 rokov, 188 cm, 84 kg) : Benaglio (32 rokov, 194 cm, 85 kg)
 Argentína : Belgicko 1:0 Romero (29 rokov, 192 cm, 86 kg) : Courtois (24 rokov, 199 cm, 91 kg)
 Brazília : Taliansko 4:2 Julio César (36 rokov, 187 cm, 82 kg) : Buffon (38 rokov, 191 cm, 85 kg)
 Nemecko : Brazília 7:1 Neuer (30 rokov, 193 cm, 92 kg) : Júlio César (36 rokov, 187 cm, 82 kg)

Na základe víťazstva v zápase sme skúmaný súbor rozdelili na 40 brankárov víťazných družstiev a 40 brankárov porazených družstiev. Na získavanie výskumných údajov sme použili metódu nepriameho pozorovania a odborného posudzovania. Kvalitu realizácie obranných herných činností sme posudzovali pomocou 5 stupňovej hodnotiacej škály. V súvislosti s kvalitou obranných herných činností sme použili pojem účinnosť. Pod kvalitatívnym stupňom 1 sme rozumeli maximálne účinnú realizáciu OHČ, stupňom 2 účinnú OHČ, stupňom 3 málo účinnú OHČ, stupňom 4 neúčinnú OHČ, pod

stupňom 5 chybnú obrannú hernú činnosť. Činnosti sme charakterizovali v absolútnych a relatívnych hodnotách.

Vo výskume sme sa snažili o identifikáciu herného výkonu jednotlivých obranných herných činnostiach futbalových brankárov v zápase. Sledovali sme 12 obranných herných činností.

Herné činnosti bez lopty: riadenie hry a komunikácia, stávanie sa pri strelbe, stávanie sa. Herné činnosti s loptou: chytanie lopty po zemi na bránkovej čiare, chytanie vysokej lopty na bránkovej čiare, vyrážanie lopty na bránkovej čiare, chytanie lopty po zemi v pokutovom území, chytanie vysokej lopty v pokutovom území, vyrážanie lopty v pokutovom území, vybiehanie – odoberanie lopty, vybiehanie na center, vybiehanie mimo pokutové územie.

Hodnotenie herného výkonu brankárov vykonali odbornou expertízou videozáznamov zápasov. Každý zápas tvorila rovnaká dvojica renomovaných expertov. Pre registráciu premenných sme vytvorili zberný hárok, ktorý umožňoval registrovať vybrané obranné herné činnosti. V prípade, že sme neboli presvedčení so zaradením hodnotenej hernej činnosti do konkrétneho kvalitatívneho stupňa, zastavili sme videozáznam a vrátili obraz späť. Tým sme sledovali kvalitu registrácie a objektivitu hodnotenia obranných herných činností v zápase. Mieru úspešnosti družstva sme hodnotili víťazstvom, resp. prehrou. Pre väčšiu prehľadnosť sme získané výsledky zoradili do tabuliek. Pomocou Mediánového testu významnosti sme zisťovali, či medzi hodnotami frekvencie výskytu OHČ víťazných a porazených družstiev sú štatisticky významné rozdiely. Na interpretáciu výsledkov výskumu sme použili postupy opierajúce sa o logické metódy.

Výsledky

Pri zisťovaní a hodnotení výskytu kvalitatívnych stupňov hodnotenia sme zaznamenali v súbore 645 obranných herných činností, priemerný frekvenčný výskyt v zápase u brankárov 16,13 zásahov (Tabuľka 1).

Tabuľka 1./ Table 1.

Frekvencia výskytu kvalitatívnych stupňov hodnotenia obranných herných činností jednotlivca brankárov v celom súbore./ The frequency of occurrence of the qualitative degrees assessment of playing activities of goalkeepers in the group.

Hodnotiacia stupnica		Riadenie hry a komunikácia	Stavanie sa pri streľbe	Stavanie sa	Chytanie lopty po zemi - bránkova čiara	Chytanie vysokej lopty - bránkova čiara	Vyrážanie lopty - bránkova čiara	Chytanie lopty po zemi - pokutové územie	Chytanie vysokej lopty - pokutové územie	Vyrážanie lopty - pokutové územie	Vybíehanie - odoberanie lopty	Vybíehanie na center	Vybíehanie mimo pokutové územie	Spolu
1	n	37	8	21	52	43	62	89	81	13	77	38	15	536
	%	100	80	84	54,2	67,2	87,3	97,8	96,4	86,6	88,5	76,0	100	83,1
2	n	0	0	0	1	0	1	1	1	0	3	1	0	8
	%	0	0	0	1,0	0	1,4	1,1	1,2	0	3,5	2,0	0	1,2
3	n	0	0	2	1	0	2	1	1	0	1	2	0	10
	%	0	0	8	1,0	0	2,9	1,1	1,2	0	1,2	4,0	0	1,6
4	n	0	0	1	1	0	1	0	0	1	2	3	0	9
	%	0	0	4	1,0	0	1,4	0	0	6,7	2,2	6,0	0	1,4
5	n	0	2	1	41	21	5	0	1	1	4	6	0	82
	%	0	20	4	42,8	32,8	7,0	0	1,2	6,7	4,6	12,0	0	12,7
Spolu	n	37	10	25	96	64	71	91	84	15	87	50	15	645
	%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kvalitatívnym stupňom hodnotenia 1 bolo hodnotených 536 obranných herných činností, t.j. až 83,1 %. Najvýraznejšie na uvedených hodnotách sa podieľala herná činnosť chytanie lopty po zemi v pokutovom území s takmer 98 % (97,8 % – 89 OHČ) z celkovej frekvencie výskytu, potom chytanie vysokej lopty v pokutovom území (96,4 % – 81 OHČ), nasledovalo vybiehanie – odoberanie lopty (88,5 % – 77 OHČ) a vyrážanie lopty na bránkovej čiare (87,3 % – 62 OHČ). Najnižšou mierou sa podieľala herná činnosť stávanie sa pri strelbe s frekvenciou 8 činností. Frekvencia výskytu obranných herných činností hodnotených kvalitatívnym stupňom 2 až 4 bola nízka, takmer zhodná, rozdiely

minimálne (8 – 1,2 %; 10 – 1,6 %; 9 – 1,4 %). U obranných herných činností riadenie hry a komunikácia, stávanie sa pri strelbe, chytanie vysokej lopty na bránkovej čiare a vybiehanie mimo pokutové územie, sme evidovali nulovú frekvenciu výskytu, jednu pri vyrážaní lopty v pokutovom území, u ostatných kvalitatívnych stupňoch sa frekvencia pohybovala od 2 – 6 OHČ.

Zlé, chybné zákroky (kvalitatívny stupeň 5) tvorili druhý najvyšší frekvenčný výskyt obranných herných činností (82 – 12,4 %) celkovej frekvencie v súbore. Na uvedenej frekvencii sa podieľali najmä chybné chytanie lopty po zemi na bránkovej čiare (41 – 42,7 %), chytanie vysokej lopty na bránkovej čiare (21 – 32,8 %) z celkovej frekvencie uvedených herných činností. U obranných herných činností riadenie hry a komunikácia, chytanie lopty po zemi v pokutovom území, vybiehanie mimo pokutové územie, stupeň hodnotenia 5 sme nezaznamenali. Frekvencia výskytu u ostatných herných činností bola nízka, 1 – 6 zásahov.

U brankárov víťazných družstiev sme evidovali celkom 315 (48,8 %) obranných herných činností a priemerný frekvenčný výskyt v zápase 15,8 OHČ (Tabuľka 2). 280 obranných herných činností, čo predstavovalo takmer 90 % (280 – 88,9 %), bolo hodnotených kvalitatívnym stupňom 1. Na tejto hodnote najvyššou mierou sa podieľala herná činnosť chytanie lopty po zemi v pokutovom území (42 – 97,7 %) celkového výskytu uvedenej hernej činnosti, nasledovalo chytanie vysokej lopty v pokutovom území (40 – 97,6 %), vybiehanie – odoberanie lopty (34 – 87,2 %), vyrážanie lopty na bránkovej čiare (31 – 88,6 %), potom s nižšou frekvenciou výskytu chytanie lopty po zemi na bránkovej čiare (29 – 69,1 %), chytanie vysokej lopty na bránkovej čiare (28 – 93,6 %), vybiehanie na center (21 – 80,8 %), riadenie hry a komunikácia (20 – 100 %) a nakoniec s najnižšími frekvenciami výskytu OHČ stávanie sa (13 – 92,9 %, vybiehanie mimo pokutové územie (12 – 100 %), vyrážanie lopty v pokutovom území (6 – 85,7 %) a stávanie sa pri strelbe (4 – 82,9 %). Frekvencia výskytu obranných herných činností hodnotených kvalitatívnymi stupňami 2 – 4 bola výrazne nižšia (5 – 1,6 %; 7 – 2,2 %; 6 – 1,9 %). U obranných herných činností riadenie hry a komunikácia, stávanie sa pri strelbe, vybiehanie mimo pokutové územie sme zaznamenali nulovú frekvenciu, u 2 stupňa 5, u 3 stupňa 7 a u 4 stupňa po 6 zásahov.

Tabuľka 2./ Table 2.

Frekvencia výskytu kvalitatívnych stupňov hodnotenia obranných herných činností jednotlivca víťazných družstiev./ The frequency of occurrence of qualitative degrees assessment of playing activities of goalkeepers of winning teams.

Hodnotiaci stupnica	Riadenie hry a komunikácia	Stavanie sa pri strelbe	Stavanie sa	Chytanie lopty po zemi - bránkova čiara	Chytanie vysokej lopty - bránkova čiara	Vyrážanie lopty - bránkova čiara	Chytanie lopty po zemi - pokutové územie	Chytanie vysokej lopty - pokutové územie	Vyrážanie lopty - pokutové územie	Vybíehanie - odoberanie lopty	Vybíehanie na center	Vybíehanie mimo pokutové územie	Spolu	
1	n	20	4	13	29	28	31	42	40	6	34	21	12	280
	%	100	100	92,8	69,1	93,6	88,5	97,8	97,6	85,7	87,1	80,8	100	88,9
2	n	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	5
	%	0	0	0	2,4	0	2,9	1,1	2,4	0	2,6	0	0	1,6
3	n	0	0	0	1	0	2	1	0	0	1	2	0	7
	%	0	0	0	2,4	0	5,7	1,1	0	0	2,6	7,7	0	2,2
4	n	0	0	1	1	0	0	0	0	1	2	1	0	6
	%	0	0	7,2	2,4	0	0	0	0	14,3	5,1	3,8	0	1,9
5	n	0	0	0	10	3	1	0	0	0	1	2	0	17
	%	0	0	0	23,7	6,4	2,9	0	0	0	2,6	7,7	0	5,4
Spolu	n	20	4	14	42	31	35	44	41	7	39	26	12	315
	%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Hodnota 17 – 5,4 % prezentovala frekvenciu výskytu obranných herných činností kvalitatívneho stupňa hodnotenia 5. Brankári víťazných družstiev mali relatívne málo chybných zákrokov. Potvrďuje to aj zaznamenaná nulová frekvencia u 7 obranných herných činností. Výnimku tvorí OHČ chytanie lopty po zemi na bránkovej čiare s 10 chybnými zákrokmi.

U brankárov porazených družstiev sme registrovali celkom 330 obranných herných činností, čo predstavovalo 51,2 %, čiže vyššiu frekvenciu výskytu, vyjadrenú v absolútnych hodnotách o 15 obranných herných činností a v relatívnych hodnotách o 2,32 %, než u brankárov víťazných družstiev. Zistený priemerný výskyt v zápase bol 16,5 obranných herných činností (Tabuľka 3). Bol vyšší, ale zanedbateľný 0,75 %.

Kvalitatívnym stupňom hodnotenia 1 bolo hodnotených 256 obranných herných činností, vyjadrená v relatívnych hodnotách 77,6 %, čo znamenalo nižší frekvenčný výskyt v absolútnych hodnotách o 24 obranných herných činností a v relatívnych hodnotách o 11,32 %, než u brankárov víťazných družstiev. Rozdiely sme zaznamenali u 10 obranných herných činností a vo dvoch bol frekvenčný výskyt zhodný.

Najväčšie rozdiely v prospech víťazných družstiev sme evidovali v chytaní vysokej lopty na bránkovej čiare (13 obranných herných činností), vo vybiehaní mimo pokutové územie (9 obranných herných činností) a v chytaní lopty po zemi na bránkovej čiare (6 obranných herných činností). Najväčšie rozdiely v prospech porazených družstiev sme zaznamenali v obranných herných činnostiach vybiehanie – odoberanie lopty (9 obranných herných činností) a v chytaní lopty po zemi v pokutovom území (5 obranných herných činností). Ostatné rozdiely boli veľmi nízke.

Tabuľka 3./ Table 3.

Frekvencia výskytu kvalitatívnych stupňov hodnotenia obranných herných činností jednotlivca porazených družstiev./ The frequency of occurrence of qualitative grading levels of defensive playing activities of goalkeepers of losing teams.

Hodnotiaca stupnica		Riadenie hry a komunikácia	Stavanie sa pri streľbe	Stavanie sa	Chytanie lopty po zemi - bránkova čiara	Chytanie vysokej lopty - bránkova čiara	Vyrážanie lopty - bránkova čiara	Chytanie lopty po zemi - pokutové územie	Chytanie vysokej lopty - pokutové územie	Vyrážanie mimo pokutové územie	Vybíhanie - odoberanie lopty	Vybíhanie na center	Vybíhanie mimo pokutové územie	Spolu
1	n	17	4	8	23	15	31	47	41	7	43	17	3	256
	%	100	66,7	72,7	42,6	45,5	86,1	100	95,4	87,5	89,6	70,8	100	77,6
2	n	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	3
	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4,2	4,2	0	0,9
3	n	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3
	%	0	0	18,2	0	0	0	0	2,3	0	0	0	0	0,9
4	n	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	3
	%	0	0	0	0	0	2,8	0	0	0	0	8,4	0	0,9
5	n	0	2	1	31	18	4	0	1	1	3	4	0	65
	%	0	33,3	9,1	57,4	54,5	11,1	0	2,3	12,5	6,2	16,6	0	19,7
Spolu	n	17	6	11	54	33	36	47	43	8	48	24	3	330
	%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Zistený frekvenčný výskyt kvalitatívnych stupňov hodnotenia obranných herných činností 2 až 4 hodnotiaceho stupňa bol nízky po 3 obranné herné činnosti, nižší než u brankárov víťazných družstiev o dve, štyri a tri obranných herné činnosti, resp. zákroky. Zaujímavý je nulový frekvenčný výskyt obranných herných činností. U brankárov porazených družstiev, u 10 obranných herných činností, sme registrovali v 2,3 a 4 kvalitatívnom stupni hodnotenia nulový frekvenčný výskyt. U brankárov víťazných družstiev, u 7 obranných herných činností v druhom, treťom a štvrtom kvalitatívnom stupni hodnotenia sme registrovali nulový frekvenčný výskyt. Kvalitatívny stupeň hodnotenia 5 vykazoval najvyššie rozdiely vo frekvencii výskytu obranných herných činností brankárov víťazných a porazených družstiev. U brankárov porazených družstiev sme evidovali 65 obranných herných činností, vyjadrené percentami 19,7 %. Zistený rozdiel v absolútnych hodnotách bol 48 obranných herných činností, v relatívnych hodnotách 17,3 %. Je zrejmé, že obranné herné činnosti brankárov porazených družstiev boli jednoznačne výraznejšie hodnotené kvalitatívnym stupňom hodnotenia 5, čo znamená, že chybovali podstatne viac než brankári víťazných družstiev. Na výške početnosti chýb sa podieľali najmä obranné herné činnosti chytanie lopty na bránkovej čiare (rozdiel 15), ostatné rozdiely boli nízke. Registrovali sme aj rozdiely v nulovej frekvencii výskytu (3, resp. 7 obranných herných činností).

Tabulka 4./ Table 4.

Frekvencia výskytu kvalitatívnych stupňov hodnotenia obranných herných činností jednotlivca, ktoré bezprostredne ohrozujú bránku u víťazných družstiev./ The frequency of occurrence of qualitative degrees assessment of playing activities of goalkeepers that directly endanger the goal of winning teams.

Hodnotiacia stupnica	Chytanie lopty po zemi - bránková čiara	Chytanie vysokej lopty - bránková čiara	Vyrážanie lopty - bránková čiara	Chytanie lopty po zemi - pokutové územie	Chytanie vysokej lopty - pokutové územie	Vyrážanie lopty - pokutové územie	Spolu	%
1	29	28	31	42	40	6	176	88
2	1	0	1	1	1	0	4	2
3	1	0	2	1	0	0	4	2
4	1	0	0	0	0	1	2	1
5	10	3	1	0	0	0	14	7
Spolu							200	100

Tabulka 5./ Table 5.

Frekvencia výskytu kvalitatívnych stupňov hodnotenia obranných herných činností jednotlivca, ktoré bezprostredne ohrozujú bránku u porazených družstiev./ The frequency of occurrence of qualitative grading levels of defensive playing activities of goalkeepers that directly endanger the goal of losing teams.

Hodnotiacia stupnica	Chytanie lopty po zemi - bránková čiara	Chytanie vysokej lopty - bránková čiara	Vyrážanie lopty - bránková čiara	Chytanie lopty po zemi - pokutové územie	Chytanie vysokej lopty - pokutové územie	Vyrážanie lopty - pokutové územie	Spolu	%
1	23	15	31	47	41	7	164	74,20814
2	0	0	0	0	0	0	0	0
3	0	0	0	0	1	0	1	0,452489
4	0	0	1	0	0	0	1	0,452489
5	31	18	4	0	1	1	55	24,88688
Spolu							221	100

Výsledky sme podrobili štatistickému testovaniu významnosti, ale výsledky neboli štatisticky významné a preto sme porovnali iba herné činnosti brankárov, ktoré bezprostredne ohrozujú bránu a vytvorili koláčový graf. Z grafu 1. a 2. ako aj z tabuľky 4. a 5. je zrejmé, že brankári víťazných družstiev zasahovali častejšie maximálne účinne (176; 88 %) ako brankári porazených družstiev (164; 74,2 %) a brankári porazených družstiev zasahovali častejšie chybné (55; 24,8 %) ako brankári víťazných družstiev (14; 7 %).

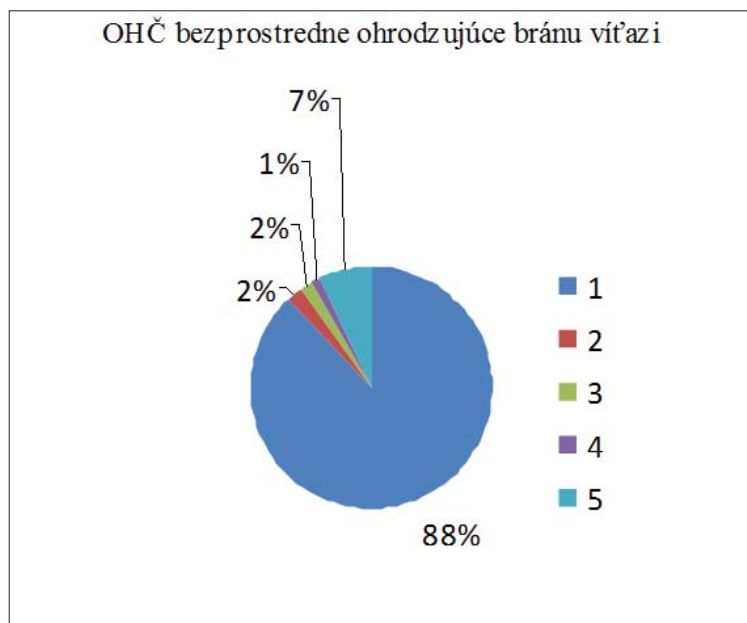
Diskusia

Výkon hráča je zložitý jav. Výkon v hre je základným a rozhodujúcim kritériom jeho výkonnosti. Štruktúra výkonu hráča v poli a brankára vo futbale je rozdielna. Myslíme si, že doterajšie metódy vzájomného porovnávania výkonu sú už prekonané. Rozdielny obsah športovej prípravy si žiada aj oddelenosť ich hodnotenia. Z množstva metód ako najvhodnejšia sa nám javila metóda objektívnej analýzy hry, ktorá je založená na pozorovaní a hodnotení činnosti brankára v priebehu hry. Na hodnotenie kvality vykonanie OHČ sme použili hodnotiacu päťstupňovú škálu. Najväčšiu objektivnosť predstavuje podľa Prídala (2001) trojstupňové škály a relatívne najmenšiu päť. Priklonili sme sa k Buchtelovi et al. (2011), ktorý päťstupňovú stupnicu považuje za vhodnejšiu, nakoľko poskytuje detailnejšie rozlíšenie kvality jednotlivých herných činností. Objektivita hodnotenia vyžaduje však presné definovanie jednotlivých hodnotiacich stupňov. Z pohľadu športovej úspešnosti družstva sme zaznamenali rozdielnú frekvenciu výskytu kvalitatívnych stupňov hodnotenia OHČ, najmä stupňa 1 a 5. U kvalitatívneho stupňa 1 konštatujeme vyššiu frekvenciu excelentných OHČ víťazných družstiev (88,9 % – 280 resp. 77,6 % – 556). U kvalitatívneho stupňa 5 konštatujeme vyššiu frekvenciu zlých

OHČ u porazených družstiev (19,7 % – 65 resp. 5,4 % – 17). Sme presvedčení, že brankári by mali ovládať všetky OHČ bez ohľadu ako často sú v zápase frekventované a aké úlohy v zápase plnia. Na viac, ukazuje sa potreba redukcie početnosti obranných herných činností, prípadne zlúčenie niektorých obranných herných činností.

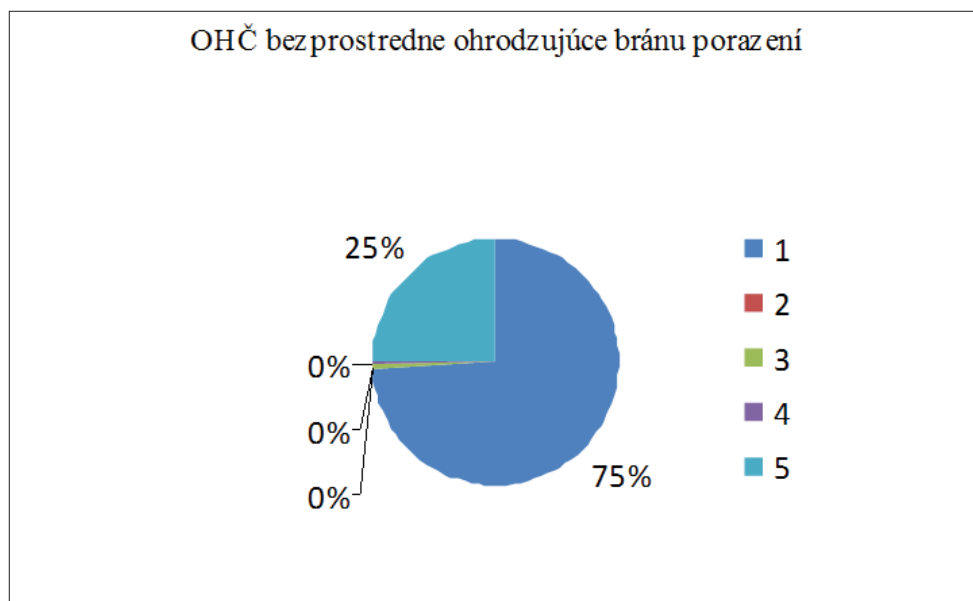
Graf 1./ Graph 1.

Percentuálne zastúpenie obranných herných činností jednotlivca, ktoré bezprostredne ohrozujú bránu u víťazných družstiev./ Percentage representation of playing activities of goalkeepers that directly endanger the goal of winning teams.

Graf 2./ Graph 2.

Percentuálne zastúpenie obranných herných činností jednotlivca, ktoré bezprostredne ohrozujú bránu u porazených družstiev./ Percentage representation of playing activities of goalkeepers that directly endanger the goal of losing teams.

Záver

Kvalitatívnym stupňom hodnotenia 1 bolo v súbore hodnotených 83,1 % obranných herných činností.

Zlé, chybné zákroky (kvalitatívny stupeň hodnotenia 5) tvorili druhý najvyšší frekvenčný výskyt obranných herných činností – 12,4 %.

U brankárov víťazných družstiev kvalitatívnym stupňom hodnotenia 1 bolo hodnotených takmer 90 % obranných herných činností. Brankári víťazných družstiev mali relatívne málo chybných zákrokov (5,4 %), stupeň 5.

U brankárov porazených družstiev kvalitatívnym stupňom hodnotenia 1 bolo hodnotených takmer 78 % obranných herných činností, čo je menej než u brankárov víťazných družstiev, rozdiel 24 OHČ – 11,3 %.

Brankári porazených družstiev mali viac chybných zákrokov než brankári víťazných družstiev (19,7 %), rozdiel 48 OHČ – 14,3 %.

Pri obranných herných činnostiach, ktoré bezprostredne ohrozujú bránu, brankári víťazných družstiev zasahovali častejšie maximálne účinne (176,88 %) ako brankári porazených družstiev (164,74,2 %) a brankári porazených družstiev zasahovali častejšie chybné (55,24,8%) ako brankári víťazných družstiev (14,7 %).

Poznatky smerujú k interpretácii nárokov na výkon brankára a k transformácii do tréningového procesu, kde by sa brankári mali venovať nácviku a zdokonaľovaniu herných činností, ktoré sa vyskytujú v zápasoch najčastejšie. Z nášho výskumu vyplynulo, že najfrekvencovanejšie herné činnosti boli, chytanie lopty po zemi na bránkovej čiare, chytanie lopty po zemi v pokutovom území, vybiehanie – odoberanie lopty a chytanie vysokej lopty v pokutovom území.

Literatúra

- Buchtel, J., Ejem, M., & Vorálek, R. (2011). *Trénik volejbalu*. Praha: Karolinum.
- Holienka, M. (2015). Kvalitatívna a kvantitatívne parametre herných činností brankárov na Majstrovstvách sveta 2014 vo futbale. In *Telesná výchova a šport 25*. Bratislava: FTVŠ UK.
- Hrnčiarik, P. (2012). *Vplyv špecifických tréningových podnetov na individuálny herný výkon juniorského brankára vo futbale*. Dizertačná práca. Bratislava: FTVŠ UK.
- Kačáni, L. (2000). *Futbal. Teória a prax hernej prípravy*. Bratislava: SPN.
- Kačáni, L. (2005). *Futbal – herná príprava 2*. Bratislava: SFZ.
- Korček, F. (1988). *Teória a didaktika športu*. Bratislava: Šport STV.
- Pakusza, Z. (2005). *Komplexný rozvoj hernej spôsobilosti mladých futbalistov*. Dizertačná práca. Bratislava: FTVŠ UK.
- Peráček, P. (2003). *Teória a didaktika zvoleného športu futbal*. Bratislava: UK.
- Peráček, P., & Hrnčiarik, P. (2010). Analýza vybraných aspektov individuálneho herného výkonu brankárov v kategórii juniorov vo futbale. In *Zborník vedeckých prác katedry hier FTVŠ UK*. Bratislava: FTVŠ UK.
- Peráček, P., Hrnčiarik, P., & Kostolanský, A. (2008). Hodnotenie herného výkonu brankára. *Futbal magazín*, vol. XVI, Bratislava, Slovakia: Ikarus.
- Přídal, V. (2001). Závislosť úspešnosti družstva od kvantitatívnych a kvalitatívnych charakteristík herných činností jednotlivca vo volejbale. *Acta Facultatis Educationis Physicae Universitatis Comenianae*, vol. XLII. Bratislava: FTVŠ UK.
- Tarkovič, Š. (2014). *Analýza hry družstiev a poznatky do praxe z Majstrovstiev sveta 2014 vo futbale*. Senec: SFZ.

Mgr. Oto Honz

Strojnícka fakulta STU

Ústav jazykov a športu

Nám. slobody 17

81231 Bratislava

Slovenská republika

oto.honz@stuba.sk